

Kaŗa aviācijas fondam ziedojuŗi:

Table listing donors and amounts for the military aviation fund. Includes entries like Jelgavas-Bauskas apr. karaklausības komisija (35), Valsts darbin. centr. ambulances darbinieki un ārŗti (67,55), Tautas labklāŗ. ministr. rajon. ārŗti (29,93), etc.

Table listing donors and amounts for Rūpniecības un tirdz. akc. sabiedr. Includes entries like „Aiviekste“, Jēkabpils (500), A. Oliņŗ, grāmatu sietuves īpaŗnieks Rīgā (50), etc.

Maksla.

Āeķu autora pateiciba Nacionalam teatrim.

Āeķu rakstnieks Fr. Langers piesūtiŗis Nacionalam teatrim ŗadu vēstuli: „Es sapēmu Latvijas nacionāla teatŗa velti — briniŗķu albumu ar fotouzņēmumiem, no kuriem es redzu, kā uz tā skatuves bija izrādīti mani „Jātnieku izlūki“. Œis dāvinājums mani ļoti iepriecināja, jo man ar to bija iespējams iepazīties ar Nacionalā teatŗa izciliem māksliniekiem un darbiniekiem, un man radās priekŗstats ar kādu iedzījināŗanos un rūpību bija attēlota mana luga. Sapemiet manu sirsniŗķo pateicību, jo Jūsu velte būs man vienā no visvērtīgākām manas literāriskās darbības atmiņām. Lai gan neesmu godkārīŗis autors, tomēr man bija liels gandarījums par atsauksmēm, kas ievietotas Rīŗas presē. Tā ir reta parādība, ka citas tautas kritika saprot arī spēles vis-sīkākās nokrāŗas. Kaŗa laika es satīkos ar latvieŗiem, galvenā kārtā Kazanā, un viņi bija simpātiski, patiesi, krietni un droŗīrdīgi kaŗavīri. Tādēļ esmu leŗps, ka mana luga viņiem patīk...“

Nacionālā opera.

Piektdien, 2. aprīlī, baritona Aļekŗseja Āerkaska viesizrāde „Jevgeņijs Onegins“. Āerkaskis dziedās titulpartīŗu, M. Vēŗa — Ēenskis, Tatjana — Erna Traviŗa, Gremins — E. Mikēlsons. Diriŗēŗis T. Reitērs; pusceŗas ierobeŗotā skaitā. Sestdien, 3. aprīlī, „Ugunī“ ar V. Briedi, H. Lūŗi, M. Vēŗu, T. Māŗisu, V. Storu u. c. Diriŗēŗis J. Kalniņŗ. Pusceŗas ierobeŗotā skaitā.

Latvijas bankas nedēļas pārskats

1937. g. 29. martā.

Table showing bank assets and liabilities. Assets include Zelts lēŗjums un monetāŗs (77 435 714 78), Ārŗemju valūta (39 591 026 65), Sudraba nauda (15 215 474 —), etc. Liabilities include Bankas naudas zīmes apgrozībā (48 609 245 —), Pamata kapitāls (21 221 798 83), Rezerves kapitāls (5 346 735 96), etc.

Rīgā, 1937. g. 1. aprīlī.

Padomes priekŗsēdētāŗis A. Klīve. Galvenais direktors K. Vanags.

Literatūra.

Ekonomists, 6. num. 1937. g. Finanŗu ministŗijas izdevums.

KURSI.

Rīŗas birŗā 1937. gada 2. aprīlī.

Table of exchange rates and interest rates. Includes Devīzes: 1 Amerikas dollārs (5,04—5,24), 1 Anglijas mārŗiŗa (25,16—25,28), etc. Also includes Vērtspapīri: 6% Latv. hip. bankas ķīļu zīmes (95—96,50), etc.

Rīŗas birŗas kotācijas komisijas priekŗsēdētāŗis H. Lielmanis. Zvērīnāŗs birŗas makleris H. Kirŗsteins.

Redaktors M. Ārons.

Œim numuram 12 lapas puses.

Ēesu sludinājumi.

Rīŗas apgabalt. 3. civilnodala uz Civilproc. nolīk. 1584., 1628. līdz 1631. un 1710. p. un Civillīk. 2451. p. un Pētera Lāķķāŗa lūŗumu, uzaicina visas personas, kam ir kādi iebildumi pret Œajā tiesā 1937. g. 10. martā izsludināto 1935. g. 17. aprīlī Medzules pag. mīŗ. Frida Lāķķāŗa, dzim. 1873. gada 25. aprīlī, 1935. g. 4. aprīlī mājās kārtībā sastādīto testamentu vai kam ir kādas tiesības uz mīŗuŗā Frida Lāķķāŗa mantojumu vai prasījumi no tā kā mantīniekiem, legatāŗiem, fideikomŗāŗiem, kredītoriem u. t. l., pieteikt tās minētai tiesai 3 mēneŗu laikā pēc Œi sludinājuma ievieŗoŗanas „Vald. Vēstn.“, norādot, ka tos, kas nebūŗ pieteikuŗi savas tiesības un iebildumus uzaicinājuma termiņā, atzīs par tādiem, kas zaudējuŗi Œīs tiesības vai atteikuŗies no iebildumiem. Rīgā, 1937. g. 23. martā. L. 3194/37. 41561g Priekŗsēdētāŗis v. J. Drande. Sekretāŗa v. V. Grāvelis.

nas, kam ir kādi iebildumi pret Œajā tiesā 1937. g. 10. martā izsludināto 1935. g. 18. novembrī Svētcietma pag. mīŗ. Eduarda Kūŗiŗa, dzim. 1882. g. 28. aug. 1935. g. 2. novembrī mājās kārtībā sastādīto testamentu, vai kam ir kādas tiesības uz mīŗ. Eduarda Kūŗiŗa mantojumu vai prasījumi no tā kā mantīniekiem, legatāŗiem, fideikomŗāŗiem, kredītoriem u. t. l., pieteikt tās minētai tiesai 3 mēneŗu laikā pēc Œi sludinājuma ievieŗoŗanas „Vald. Vēstn.“, norādot, ka tos, kas nebūŗ pieteikuŗi savas tiesības un iebildumus uzaicinājuma termiņā, atzīs par tādiem, kas zaudējuŗi Œīs tiesības vai atteikuŗies no iebildumiem. Rīgā, 1937. g. 23. martā. L. 3063/37. 41563g Priekŗsēdētāŗis v. J. Drande. Sekretāŗa v. V. Grāvelis.

deikomŗāŗiem, kredītoriem u. t. l., pieteikt tās minētai tiesai 3 mēneŗu laikā pēc Œi sludinājuma ievieŗoŗanas „Vald. Vēstn.“, norādot, ka tos, kas nebūŗ pieteikuŗi savas tiesības un iebildumus uzaicinājuma termiņā, atzīs par tādiem, kas zaudējuŗi Œīs tiesības vai atteikuŗies no iebildumiem. Rīgā, 1937. g. 23. martā. L. 3124/37. 41565g Priekŗsēdētāŗis v. J. Drande. Sekretāŗa v. V. Grāvelis.

Rīŗas apgabalt. 3. civilnodala uz Civilproc. nolīk. 1584., 1628. līdz 1631. un 1710. p. un Civillīk. 2451. p. un Edes Blūms, dz. Leimanis, lūŗumu, uzaicina visas personas, kam ir kādi iebildumi pret Œajā tiesā 1937. g. 10. martā izsludināto 1935. gada 13. oktobrī Pļaviņās mīŗ. Andŗeja Blūma, dzim. 1868. gada 4. maijā Beŗru pag., 1935. gada 30. septembrī publīķā kārtībā sastādīto testamentu vai kam ir kādas tiesības uz mīŗuŗā Andŗeja Blūma mantojumu vai prasījumi no tā kā mantīniekiem, legatāŗiem, fideikomŗāŗiem, kredītoriem u. t. l., pieteikt tās minētai tiesai 3 mēneŗu laikā pēc Œi sludinājuma ievieŗoŗanas „Vald. Vēstn.“, norādot, ka tos, kas nebūŗ pieteikuŗi savas tiesības un iebildumus uzaicinājuma termiņā, atzīs par tādiem, kas zaudējuŗi Œīs tiesības vai atteikuŗies no iebildumiem. Rīgā, 1937. g. 23. martā. L. 3204/37. 41569g Priekŗsēdētāŗis v. J. Drande. Sekretāŗa v. V. Grāvelis.

Rīŗas apgabalt. 3. civilnodala, uz Civilproc. nolīk. 1628., 1631., 1636. un 1710. p. pamata, paziņo, ka pēc 1937. g. 9. janvāŗi, Rīgā, mīŗuŗā Eduarda Pēŗera d. Blūmberga, dzim. 1874. g. 13. jūlijā, atklāŗies mantojums, un uzaicina, kam ir uz Œo mantojumu kādas tiesības vai prasījumi no tā kā mantīniekiem, legatāŗiem, fideikomŗāŗiem, kredītoriem u. t. l., pieteikt Œīs tiesības un prasījumus minētai tiesai 3 mēneŗu laikā pēc Œi sludinājuma ievieŗoŗanas „Valdības Vēstnesī“, norādot, ka visus, kas nebūŗ pieteikuŗi savas tiesības un prasījumus uzaicinājuma termiņā, atzīs par tās zaudējuŗiem. Rīgā, 1937. g. 23. martā. L. 3261/37 IIg. Priekŗsēdētāŗis v. J. Drande. Sekretāŗa v. V. Grāvelis.

Rīŗas apgabalt. 3. civilnodala, uz Civilproc. nolīk. 1628., 1631., 1636. un 1710. p. pamata, paziņo, ka pēc 1937. g. 2. februāŗi mīŗuŗā Onufriŗa Trojanovska, dzim. 1868. gada 13. novembrī, atklāŗies mantojums, un uzaicina, kam ir uz Œo mantojumu kādas tiesības vai prasījumi no tā kā mantīniekiem, legatāŗiem, fideikomŗāŗiem, kredītoriem u. t. l., pieteikt Œīs tiesības un prasījumus minētai tiesai 3 mēneŗu laikā pēc Œi sludinājuma ievieŗoŗanas „Valdības Vēstnesī“, norādot, ka visus, kas nebūŗ pieteikuŗi savas tiesības un prasījumus uzaicinājuma termiņā, atzīs par tās zaudējuŗiem. Rīgā, 1937. g. 23. martā. L. 3256/37 Priekŗsēdētāŗis v. J. Drande. Sekretāŗa v. V. Grāvelis.

Richters nav atstājis testāmentu, bet gan intestātkodicilu, kas tikai nepareizi nosaukts par testāmentu; b) ka akts no paša sākuma ir sastādīts kā kodicils, kādēļ akta spēks nav atkarīgs no tā, ka tajā nav ieviesta CL 2792. p. paredzētā kodicilklausula par testāmenta atstāšanu eventuāla kodicila spēkā; c) ka tadēļ mantinieki apstiprināmi mantošanas tiesībās pēc likuma, bet prasība, atzīt mir. Andreja Richtera pēcnāves rīkojumu par spēkā neesošu, atraidāma; 2) ka, pretēji kasācijas sūdzības iesniedzējas domām, lieta grozās ap mantojuma fideikomisu (CL 2317. p. un turpm. p.), pie kam 1925. g. 30. janvāra aktā atbildētāja Katrīne Richter iecelta par fiduciāru, bet prasītāja par fideikomisāru (CL 2319. p.); tā tad, no vienas puses, atbildētāja Katrīne Richter paliek mantiniece līdz savai nāvei (CL 2320. p.), bet, ar viņas nāvi, viņas vietā, kā mir. Andreja Richtera vienīgā likumīgā mantiniece, stātos prasītāja Lība Krūmiņa (CL 2324. p.); tā tad Tiesu palātas hipotēze, it kā akts neesot testaments, gan atkrit, un tagadējā prasība bija atraidāma visumā kā priekšlaicīga; bet, no otras puses, atbildētāja nav pārsūdzējusi spriedumu un uz priekšlaicību nav aizrādījusi: tāpēc, gala rezultāta ziņā, nāv pamata sprieduma atcelšanai, un spriedums šajā ziņā uzturams spēkā, kaut arī Tiesu palātas slēdziens, ka akts neesot testaments, nav attaisnojams: 1925. g. 30. janvāra akta taismi ir iecelti mantinieki, proti: 1) fiduciārs (atbildētāja Katrīne Richter), un 2) fideikomisārs (prasītājs); ar to atkrit visi apcerējumi, kuŗus prasītāja minējusi savā kasācijas sūdzībā; 3) ka tā tad, gala slēdziena ziņā, Tiesu palātas spriedums neuzrāda likuma pārkāpumus un iesniegtā kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senāts nolēmj: Lības Krūmiņ pilnv. zv. adv. K. Pauļuka kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

24. 1931. g. 27. martā. Ermaņa Ķirša pilnv. zv. adv. F. Lacka lūgums atcelt Tiesu palātas spriedumu Ermaņa Ķirsis sūdzības lietā pret mir. Anša Ķirsis mantību. (L. № 46.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors F. Konrādi.

Ievērojot: 1) ka Tiesu palāta, konstatējot, ka prasība ir par pirkšanas-pārdošanas līguma koroborēšanu attiecībā uz stridā esošām mājām, šo prasību atraidījusi uz tā pamata, ka prasītājs nav iesniedzis Tieslietu ministrijas apliecinību par to, ka viņam atļauts iegūt nekustamu īpašumu; 2) ka Senāts jau paskaidrojis (CKD spried. 27./113), ka gadījumā, kad — kā konkrētā lietā — tā lieta grozās ar pirkšanas - pārdošanas līgumu, kas par nekustamu mantu ticis noslēgts pirms 1918. g. 6. decembra likuma izdošanas un tikai vēl ietērpjams attiecīgā formā (CL 3030. p.) un ap atsavinātā nekustama īpašuma pārvešanu zemes grāmatās uz ieguvēja vārda, šo līgumu varētu atzīt par atkritušu un atceltu tikai ar to momentu, ja valdība atraidītu lūgumu par nekustama īpašuma pāreju - pārvešanu zemes grāmatās uz pircēja vārda uz attiecīgā formālā pirkšanas - pārdošanas līguma pamata; Tiesu palāta tādēļ nevarēja atraidīt prasību tikai tādēļ vien, ka prasītājs nav iesniedzis tieslietu ministra atļauju; bet, atzīstot šādu atļauju par vajadzīgu, Tiesu palātai bija vai nu jāpieprasa no prasītāja tādas atļaujas iesniegšana vai arī jādod viņam laiks tās iesniegšanai (par ko konkrētā lietā prasītājs pat expressis verbis bija lūdzis iesūdzības rakstā), vai arī atzīstot prasību pēc būtības par apmierināmu un piespriežot to, pašā spriedumā noteikt, ka spriedums par nekustama īpašuma apstiprināšanu prasītājam zemes grāmatās izpildāms, iesniedzot attiecīgu atļauju; 3) ka tā tad Tiesu palāta, atraidot aiz aprādītā iemesla prasību un neapmierinot prasītāja lūgumu par termiņa došanu valdības atļaujas izdabūšanai, pārkāpusi CPN 339., 366., 711. pantu, kādu likumu pārkāpumu dēļ Tiesu palātas spriedums atcelams, Senāts nolēmj: Tiesu palātas 1926. g. 10. maija spriedumu atcelt CPN 339., 366., 711. pantu pārkāpumu dēļ un lietu nodot Tiesu palātai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

25. 1931. g. 27. martā. Agnēzes Berg pilnv. zv. adv. J. Gorgicka lūgums atcelt Tiesu palātas spriedumu Agnēzes Berg prasībā pret Adamu Butuli. (L. № 52.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors F. Konrādi.

Ievērojot: 1) ka Tiesu palātas slēdzieni par to: a) ka atbildētājam, neskatoties uz to, ka viņš strīdā esošo nekustamu īpašumu 1926. g. pārdevis uz prasītājas izdotās pilnvaras pamata, nav trūcis animus domini pie šā īpašuma valdīšanas, kuŗu viņš no prasītājas nopircis 1908. g. un b) ka viņš nekustamu īpašumu valdījis bona fide. — attiecas uz lietas apstākļu iztirzašanu pēc būtības un tādēļ nav pārbaudāmi kasācijas kārtībā (sal. Sen. CKD spried 30./77), ar to atkrit visi kasācijas sūdzības iesniedzēja pret šiem Tiesu palātas slēdzieniem vērstie paskaidrojumi, kuŗos viņa cenšas pierādīt, ka atbildētājs strīdā esošo nekustamo īpašumu nevarējis iegūt uz iesēdējuma pamata, minēto iesēdējuma rekvizītu — animus domini un bona fides — trūkuma dēļ; 2) ka, pat pielaižot, ka atbildētājam, kas formāli immobilu valdījis uz prasītājas izdotās pilnvaras pamata, būtu bijis nodoms apiet likumu par nodevu samaksu, šis apstāklis tomēr neizslēgtu viņa bona fides CL 839. p. nozīmē; ka Senāts jau paskaidrojis (CKD spried. 29./465), nav likumīga pamata atzīt par neesošu (un tā tad par nederīgu imobilu iegūšanai uz iesēdējuma pamata) tādu līgumu, kas pats par sevi nav pretlikumīgs un nerunā pretim reliģijai vai labiem tikumiem (CL 2922. p.) tikai tādēļ vien, ka šāds līgums aizskārtu fiska intereses (jo tās var tikt aizsargātas atsevišķā, likumā paredzētā kārtībā), tomēr neaizskarot privātu personu tiesības; tādēļ arī prasītājas uzdots apstāklis nav atzīstams par tādu, kuŗu zināšana nepielaištu īpašuma iegūšanu uz iesēdējuma pamata un pierādītu atbildētāja mala fides (CL 839. p.); 3) ka tā tad prasītājas kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senāts nolēmj: Agneses Berg pilnv. zv. adv. Gorņicka kasācijas sūdzību, uz CPN 793. panta pamata, atstāt bez ievēribas.

26. 1931. g. 24. aprīlī. Finanču ministrijas juriskonsulta zv. adv. V. Zāmuēļa lūgums atcelt Tiesu palātas lēmumu Finanču ministrijas lūgumā piedzīt aizdevumu no Rīgas Ārējās tirdzniecības bankas. (L. № 53.)

Sēdī vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors F. Konrādi.

Izklausījis Finanču ministrijas juriskonsulta zv. adv. V. Zāmuēļa paskaidrojumus un ievērojot: 1) ka 1920. g. 11. augusta likuma par valsts aizdevumiem un to nodrošināšanu 12. pantam, pēc kuŗa „uz Finanču ministrijas kredīta departamenta kredītodaļas pieprasījumu apgahaltiesa uz dot tiesas izpildītājam valsts aizdevuma piedzišanu pēc vispārējiem civilprocesa likuma noteikumiem”, ir speciāla likuma nozīme, kuŗam eksten-sīva interpretācija nav piemērojama; 2) ka tādēļ minētā likuma 12. pants nav piemērojams arī konkrētā lietā, kur partu juridiskās attiecības pamatojas nevis uz aizdevuma līgumu, bet gan uz pavisam citu darījumu, pēc kuŗa atbildētāja uzņēmumsies galvojumu, ka ake. sab. „Lini” samaksās savu parādu Vickersa firmai, pret kuŗu galvojumu bija uzņēmusies prasītāja; nostājoties uz to pašu viedokli, Tiesu palāta tā tad nav minēto likumu parkāpusi; 3) ka Tiesu palātas slēdziena pareizību nevar apgāzt tas apstāklis, ka 1924. gada 11. jūlija saistības rakstā atbildētāja savu eventuālo parādu prasītājai pretim atzinusi par „neapstrīdamu valsts parādu un piekritusi tā piedzišanai tiesas ceļā pēc vispārējiem civilprocesa noteikumiem”, t. i. padevusies 1920. g. 11. augusta likuma 12. panta noteikumiem; šāds līguma noteikums nozīmē tā kardinālā principa ierobežojumu, ka katram tiesība — izņemot likumā tieši paredzētos gadījumus — prasīt civilstrīda izšķiršanu tiesās prasības kārtībā, kads princips ar privātu vienošanos nav nedz atcelams, nedz ierobežojams (sk. Kr. Senāta CKD 84./120; 81./16; 90./26 un cit.); minētais līguma noteikums tā tad atzīstams par spēkā neesošu un tas nevar grozīt tiesāšanās kārtību, kuŗa šā lieta, pēc tās rakstura, izšķirama saskaņā ar pastāvošiem CPN noteikumiem (sal. arī Volkovskis, Kypc гpaжд. пpoueца, 1. sēj. 660. lpp.); 4) ka tā tad Finanču ministrijas kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senāts nolēmj: Finanču ministrijas juriskonsulta zv. adv. Zāmuēļa kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

27. 1931. g. 22. aprīlī. Garā vājā Pētera Baķa aizgādņa Kārļa Baķa pilnv. zv.

adv. A. Ozola lūgums atcelt Tiesu palātas lēmumu mir. Jūlija (Jūliusa) Baķa mantošanas lietā. (L. № 54.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors O. Ozoliņš.

Ievērojot: 1) ka Tiesu palāta, pārgrozot apgabaltiesas lēmumu, apstiprinājusi 1915. gadā mir. Jūlija Baķa atraitni Martu Strupaus, starp citu, arī uz pusi no nelaika atstāta nekustama īpašuma aiz tā iemesla: a) ka, saskaņā ar Vidz. zemn. lik. 994. p., bezbērnu atraitne manto pusi arī no nekustamas mantas, izņemot mantotu nekustamu īpašumu; b) ka mantojuma objekts, „Strēbeļu № 4” mājas, kā iegūtas dāvināšanas ceļā, saskaņā ar CL 960. p. nav uzskatāmas par mantotu mantu; 2) ka, saskaņā ar Vidz. zemn. lik. 938. p. un CL ievada XII p., mantotas nekustamas mantas jēdzienu Vidzemes zemniekiem nosaka CL 960. p., pēc kura, kā to pareizi uzsvērusi Tiesu palāta, šajā jēdzienā neietilpst dāvināšanas ceļā iegūts imobilis; pretēji kasācijas sūdzības iesniedzēja domām, Vidzem. zemn. lik. 994. p. noteikums par to, ka mirušā vecāki iepriekš atņēm mantu, kuru mirušais no viņiem dabūjis, taisni neattiecas uz nekustamu mantu, bet gan uz tām individuālām kustamām mantām, kuras savā laikā mirušais bija saņēmis no viņiem (Sen. CKD spried. 26./412); tā tad Tiesu palāta, pareizi atzīstot atraitnei pusi netikvien no kustamās mantas, bet arī no runā esošas mājas, kura nav uzskatāma par mantotu nekustamu īpašumu, nav pārkāpusi Vidz. zemn. lik. 994. p.; 3) ka Tiesu palātai nebija iemesla apskatīt jautājumu par lietas apturēšanu CPN 2065. p. kārtībā jau tadēļ vien, ka pārsūdzības robežās, kurās otrā instance skata cauri lietu, šis jautājums neietilpa; jautājumu par lietas apturēšanu sūdzētājs taisni netika pārsūdzējis Tiesu palāta, kādēļ viņam arī nav tiesības pārnest pēdējai apgabaltiesā pieteiktā lūguma neievērošanu; ar to atkrit visi sūdzētāja paskaidrojumi viņa kasācijas sūdzībā; 4) ka tā tad Tiesu palāta savā lēmumā nav pielaidusi sūdzētāja aprādīto likumu pārkāpumus un iesniegtā kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senāts nolēmj: garā vājā Pēterja Baķa aizgādņa Karļa Baķa pilnv. zv. adv. A. Ozola, kasācijas

sūdzību uz CPN 793. p. pamata atstāt bez ievēribas.

28. 1931. g. 23. septembrī, Nikolaja Hāna atstātās mantas aizgādņa pilnv. zv. adv. G. Rizenkampja lūgums atcelt Tiesu palātas spriedumu Nikolaja Hana prasībā pret Feliksi Ilānu. (L. № 62.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors A. Lēbers.

Ievērojot: 1) ka Nikolajs Hāns okupācijas laikā Liepājas apgabaltiesai savā iesniegtā prasības rakstā lūdzis atzīt, ka Fēlikss Hānam nav tiesības iestāties Vānes fideikomisa tiesībās un nolēmt, ka Nikolajs Hāns ir apstiprināms par Vānes fideikomisa valdītāju; 2) ka apgabaltiesa ar savu 1918. g. 12. novembra spriedumu prasību noraidījusi, kādu spriedumu Tiesu palāta ar savu 1920. g. 14./21. aprīļa spriedumu apstiprinājusi; 3) ka Senāts ar savu 1921. g. 16. decembra spriedumu atcēlis Tiesu palātas spriedumu un lietu nodevis Tiesu palātai izspriešanai no jauna; 4) ka Fēlikss Hāna mantojuma aizgādņi savā 1922. g. 8. decembra lūgumā, paziņojot Tiesu palātai, ka aizgādņība esot tikusi atcelta un ka ar Fēlikss Hāna testamentu par Fēlikss Hāna universālo mantinieci tikusi iecelta viņa atraitne Renāta Hān, kāds testaments ticis atzīts par likumīgā spēkā gājušu, un lūdzis minēto Renātu Hān izsaukt uz tiesas sēdi; 5) ka Renāta Hān tikusi izsaukta uz Tiesas sēdi, bet nav tajā ieradusies; 6) ka Tiesu palāta savā 1922. g. 15. decembra spriedumā, no vienas puses atrodot, ka Fēlikss Hānam nav tiesības iestāties Vānes fideikomisa tiesībās un uz šā pamata atzīstot prasību par apmierināmu, tomēr, no otras puses, ievērojot ka prasītājs pret to, ka Renāta Hān ir Fēlikss Hāna universālmantinieci, ierunas nav cēlis, nolēmusi, apgabaltiesas spriedumu atcelt un atzīt, ka mirušā Fēlikss Hāna universālmantinieci, Renāta Hān, nav tiesības iestāties Vānes fideikomisa tiesībā un ka Nikolajs Hāns ir apstiprināms par Vānes fideikomisa valdītāju un iestātams šī fideikomisa lietošanas tiesībās; 7) ka par Tiesu palātas spriedumu Nikolaja Hāna mantojuma aizgādņi iesniedzis kasācijas sūdzību, atrodot, ka Tiesu palātai neesot bijis tiesības no sevis izšķirt jautājumu par to,

vai Renātai Hān būtu tiesība uz fideikomisu, kur prasītājs bija lūdzis, izšķirot jautājumu par Fēliksa Hāna tiesībām uz fideikomisu, atzīt, ka taisni Fēliksam Hānam nav tiesības uz fideikomisu; 8) ka Fēliks Hāns miris 1920 g. 27. novembrī, t. i. jau pirms Senāta pirmā sprieduma un pirms 1924. g. 12. aprīļa likuma par muižnieku ģimenes fideikomisu atcelšanas (Lkr. 62); kā uz to jau aizrādījis Senāts savā pirmā spriedumā, lieta izspriežama pēc tiem faktiskiem apstākļiem un tām juridiskām attiecībām, kurās pastāvēja prasības iesniegšanas laikā; 9) ka tāpēc jautājums par tiesībām uz fideikomisu bija jāizšķir principā pēc prasības iesniegšanas laikā spēkā bijušiem likuma noteikumiem; šie pēdējie noteikti šķiro fideikomisa mantniekus no vienas puses un alodiālus mantniekus no otras puses (CL 2545., 2560. p.), pie tam, no 2564., 2542. p. skaidri redzams, ka fideikomisa valdītāja atraitne nekad nepieder pie fideikomisa mantniekiem; 10) ka tā tad no tā, ka mirušā Fēliksa Hāna atraitne uz testamenta pamata atzīta par viņa universālmantnieci (t. i. par viņa alodiālu mantnieci), nemaz neizriet, ka tajā pašā laikā būtu uzskatāma arī par fideikomisa mantnieci; tāpēc jautājums par to, kam ir tiesība uz fideikomisu, izšķirot tikai attiecībā starp Nikolaju Hānu un Fēliksu Hānu, un proti, runā esošā gadījumā, pret Fēliksu Hānu, bet nekad ne attiecībā starp Nikolaju Hānu un Fēliksu Hānu atraitni, t. i. pret šā pēdējā alodiālo mantnieci; viņa gan bija jāizsauc uz tiesas sēdi kā mirušā Fēliksa Hāna procesuālā pēcnācēja, bet tomēr spriedums bija jāatasa pret Fēliksu Hānu, t. i. viņa mantojuma masu; arī pati Tiesu palāta sava sprieduma motīvos runā vienīgi par strīdu starp Nikolaju Hānu un Fēliksu Hānu un nemaz nav aizskārusi jautājumu par Renātas Hān tiesībām uz fideikomisu; 11) ka tā tad Tiesu palāta, taisot tomēr spriedumu, tā rezolūtīvā daļā, pret Renātu Hān un atzīstot tikai, ka Renātai Hān nav tiesības uz fideikomisu, taisījusi spriedumu pret personu, pret kuru prasība nav celta un nebija jāceļ, pārkāpusi CPN 6., (4.), 706., 711. p.; 12) ka tādēļ Tiesu palātas spriedums, tajā daļā, kurā atzīts, ka Renātai Hān (bet ne Fēliksam Hān) nav tiesība iestāties Vānes fi-

deikomisa tiesībā, atceļams aiz CPN 6., (4.), 706., 711. p. pārkāpumiem un lieta šajā daļā nododama Tiesu palātai izspriešanai no jauna citā sastāvā, Senāts nolēmj: Tiesu palātas 1922. g. 15. decembra spriedumu CPN 6., (4.), 706., 711. p. pārkāpumu dēļ atcelt daļā, kurā atzīts, ka Renātai Hān, bet ne Fēliksam Hān, nav tiesības iestāties Vānes fideikomisa tiesībā un lietu šajā daļā nodot Tiesu palātai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

29. 1931. g. 4. jūnijā. Finanču ministrijas Nodokļu departamenta lūgums atcelt Tiesu palātas lēmumu Nodokļu departamenta sūdzībā par nodokļu aprēķināšanu dāvinājuma līguma lieta starp Vulfu un Jēkabu Kāniem. (L. № 64.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors A. Lēbers.

Ievērojot: 1) ka, pēc 1926. g. 15. jūnija Likuma par Nod. no nekustamas mantas pilsētās un miestos (Lkr. 91) 4. p., nodokli ņem no nekustamas mantas vērtības, kuru noteic pa trīsgadīgiem laikmetiem; saskaņā ar tā paša likuma 30., 31. p. nodokļu komisijas noteic nodokļa summas un izsūta katram maksātājam līdz 1. maijam nodokļa listi, kurā uzrāda aprēķināto mantas vērtību un nodokļa summu; par nodokļa listu izsūtīšanu izsludina „Vald. Vēstn.”; iebildumi iesniedzami mēneša laikā no izsludināšanas dienas; 2) tā tad, no izsludināšanas dienas skaitot, katram immobilam ir jau noteikta sava vērtība, kura tādēļ ir saistoša šim immobilam no sludinājuma iespiešanas dienas „Vald. Vēstn.”; likumā nekur nav runāts par sevišķu nodokļu listu spēkā stāšanos it kā tikai pēc mēneša laika notecējuma no sludinājuma „Vald. Vēstn.”; vienīgi tad, ja maksātājs būtu, kādu līgumu slēdzot, iesniedzis iebildumu, varētu līdz iebilduma izšķiršanai iziet no iepriekšējās sava immobila vērtības, tomēr ar tām sekām, ka iebilduma atraidīšanas gadījumā, būtu jāievēro nodokļa listē aprādītā vērtība; ja tāpēc maksātājs līguma slēgšanas laikā nav pat iebildumu cēlis pret nodokļu listē aprādīto immobila vērtību, tad viņam nav tiesības prasīt, lai līgumam piemērotu vēl iepriekšējo immobila vērtību; no tā, ka nodokļu listē aprādītā nodokļa summa nav piedzenama līdz pārsū-

dzības termiņa (31. p.) notecējumam (40. pants), nemaz neizriet, ka nodokļu listē aprādītā vērtība nebūtu saistoša maksātājam jau no sludinājuma dienas; administratīvu iestāžu lēmumi vispār nestājas spēkā civiltiesisko spriedumu ziņā, bet izrāda savu spēku jau tūlīt, neatkarīgi no tā, vai tie būtu tūlīt izpildāmi pilnā mērā, vai nē; 3) ka runā esošā gadījumā sludinājums iespiests „Vald. Vēstn.” jau 7. maijā, bet ligums noslēgts 8. jūnijā, t. i. pēc sludinājuma, pie kam atdāvinātājs pat nav apgalvojis, ka viņš pret nodokļu listi būtu cēlis iebildumu; tāpēc viņa imobilis skaitās par galīgi novērtētu pēc jaunās vērtības normas taisni jau 7. maijā, kad noticis sludinājums; ka tas apstākļi, ka Nodokļu inspektors ar savu 1927. g. 2. maija rakstu paziņojis notāram Kanskim, ka imobilis par 1926. g. ticis novērtēts par Ls 39.460.—, t. i. neminot par 1927./1929. g. vērtības normām, nav svarīgi, jo tajā laikā (2. maijā) par jauno novērtējumu normu noteikšanu vēl netika izsludināts „Vald. Vēstn.”; tomēr kā kontrahentiem, tā arī notāram, slēdzot resp. apliecinot ligumu 8. jūnijā, bija jāreķinājas jau ar jaunām vērtības normām, jo imobila toreizējais īpašnieks nav aizrādījis, ka viņš būtu cēlis iebildumus pret nodokļu listē aprādīto imobila novērtējumu; nav pie tam svarīgi, vai šis pats kontrahents bija tajā laikā jau faktiski saņēmis savu nodokļu listi (30. p. 2., 3. teik.); 4) ka tā tad Tiesu palāta, izejot no tā, ka liguma slēgšanas laikā, 1927. g. 8. jūnijā, nepastāvējusi objekta jauna novērtēšana, pārkāpusi minētā likuma 30., 31. p. un CPN 711. p., kādēļ viņas lēmums atceļams, Senāts nolēma: Tiesu palātas 1928. g. 23. aprīļa lēmumu, 1926. g. 18. jūnija likuma (Lkr. 91) 30., 31. p., CPN 711. p. pārkāpumu dēļ atcelt un lietu nodot Tiesu palātai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

30. 1931. g. 20. maijā. Jāņa Liskopa pilnv. zv. adv. V. Holcmaņa lūgums atcelt Tiesu palātas spriedumu Lizes Vinsteina mantojuma prasībā 70.000 rbļ. vērtībā pret Jāni Liskopu un prasītājas Lizes Vinsteina pilnv. zv. adv. L. Lazdiņa paskaidrojums. (L. № 65.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors A. Lēbers.

Senāts atrod: Prasītāja lūdz atzīt, ka mirušais Jēkabs Liskops atstājis mutisku testāmentu, pēc kura viņš savas „Renceļu” mājas atvēlējis saviem dēliem Jānim un Fricim, bet saņas Renceļu „Pūcenu” mājas prasītājai. Savu prasību prasītājs pamato uz to, ka atbildētājs, zinājis par minēto testāmentu un pat tam piekritot, tomēr, izlietodams sava brāļa prombūtni, bez prasītājas zināšanas, apstiprinājis viens pats pagasta tiesā mantošanas tiesībās uz Jēkaba Liskopa mantojumu. Atbildētājs prasību nav atzinis uz tā pamata, ka testētors pratis rakstīt un ka tādēļ pēc Kurz. zemn. lik. 133. p. minētais mutiskais testaments esot nederīgs. Apgabaltiesa prasību atraidījusi. Tiesu palāta, atceļot apgabaltiesas spriedumu, apmierinājusi prasību. Atbildētāja kasācijas sūdzība nepelna ievēribu. Kurzem. zemn. lik. 133. p., lietojot izteicienu „prata rakstīt”, tuvāk nepaskaidro, vai ar šo apzīmējumu domāts tāds zemnieks - testētors, kas tiktāl rakstīt spējīgs, ka pats var savu testāmentu uzrakstīt, jeb tāds, kas prot parakstīt tikai savu vārdu. Kurzemes zemn. lik. 133. p. burtiskais teksts pats par sevi nedod pamata pieņemt, ka par rakstīt pratēju uzskatāms arī tāds, kas prot tikai savu vārdu rakstīt. Pēc sava loģiska satura 133. p. nosaka ierobežojumu testāmenta formas brīvā izvēlē. Tādēļ ierobežojošie izteicieni iztulkojami šaurā nozīmē. Tāpēc vien jau nav pamata izteicienu „prot rakstīt” iztulkot tik plaši, ka ar to būtu jāsaprot personas, kas faktiski rakstīt neprot. Zemnieku testāmentus likumdevējs vispāri ir nostādījis privilēģētā stāvoklī. Šādu testāmentu atzīšanai par derīgiem likums, pēc sava gara un mērķa, prasa tikai pilnu pārlicību par to, ka testaments visās savās daļās iziet no testētora un noteikti satur pēdējā gribu (Sen. spried. 23./81). Likumā paredzētās formālītes nepieder pie testāmenta esenciālām sastāvdaļām, bet tām ir vienīgi testamenta autentīcītes pierādījuma nozīme. Kurz. zemn. lik. 126.—139. p. paredzētās formālītes ir domātas ne kā solemnitātes forma, bet tikai kā pierādījumi tam, ka testaments satur testētora pēdējo gribu

(Sen. CKD spried. 28./386; bij. Kr. Sen. CKD spried. 05./36). Tādēļ likumu interpretējot, šaubu gadījumā saudzīgākai un taisnīgākai vārda nozīmei dodama priekšroka pret bargāko (favor testamenti); saskaņā ar šo, iztulkojumam, pēc kuŗa testaments tiek uzturēts spēkā, dodama priekšroka pret pretēju iztulkojumu (Sen. CKD spried. 29./495). No aprādītiem apcerējumiem izriet, ka 133. p. interpretācijā jāictur viedoklis, kuŗš būtu vissaudzīgākais pret zemnieka testēšanas brīvību un nenostādītu zem atcelšanas draudiem plašu aprindu — mutiskos testamentus ar to, ka testatoru ieskaita 133. pantā paredzētos „rakstīt pratējos” tādēļ vien, ka viņš ar lielām pūlēm kaut kur un kaut kad ir parakstījis savu vārdu. Tādēļ 133. p. minētie vārdi „prot rakstīt” ir iztulkojami šaurākā nozīmē, par rakstītpratējiem saprotot vienīgi personas, kas tiešām rakstiski prot izteikt savas domas. 134. p. pats par sevi nav izšķirošs, jo no tā nemaz neizriet, ka tas attiektos arī uz to gadījumu, kad testators prot rakstīt vienīgi savu vārdu, t. i. neprot rakstīt vairāk par savu vārdu, vai lasīt rakstīto. Taisni otrādi, 134. p. iziet no tā, ka testators tomēr rakstīt un lasīt rakstīto prot, un tikai attiecībā uz lieciniekiem 134. p. rēķinājas ar iespējamību, ka tie rakstīt neprot, uz šo gadījumu paredzot, ka testaments jānolasa viņiem priekšā. Tā tad, ievērojot, ka Tiesu palāta nav atbildētāja minētos likumus pārkāpusi, viņa kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senāts nolēma: Jāna Liskopa pilnv. zv. adv. Holcmaņa kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstat bez ievēribas.

31. 1931. g. 3. jūnijā. Finanču ministrijas Nodokļu departamenta lūgums atcelt Tiesu palātas lēmumu Tiesu nodokļu departamenta lūgumā aprēķinot nodokli no dāvinājuma liguma starp Jāni Tukumu un Jāni Tukumu. (L. № 68.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors A. Lēbers.

Ievērojot: 1) ka, pēc Nod. nolik. 226. p., no mantas vērtības atskaitāmi iepriekšējā īpašnieka parādi, kas nodrošināti ar atdavināto mantu, t. i. ar nodokli apliekama

26

tikai mantas tirā vērtība; 2) ka runā esošā gadījumā immobils apgrūtināts ar divām obligācijām vēl dāvināšanas liguma slēgšanas laikā; 3) ka Nodokļu departaments pat neapgalvo, ka minētas 2 obligācijas būtu pārgājušas apdāvinātā rokās dāvināšanas liguma noslēgšanas momentā; 4) ka tas apstākļi vien, ka obligācijas pagaidām bija atradušas paša dāvinātāja rokās, dāvinājuma liguma slēgšanas laikā, nemaz vēl nenozīmē, ka pašas obligācijas ar to būtu uzskatāmas par ipso jure dzēstām it kā konfūzijas ceļā (CL 1594., 1598. p., Senāta CKD spried. 12./120); 5) ka obligāciju turētājam iespējams kuŗā katrā laikā tās patstāvīgi iekļāt vai citādi izmantot; šāds apcerējums nav uzskatāms par slēdzienu, kas pamatojas uz varbūtību, bet gan zīmējas uz tām tiesībām, kuŗas, no tiri juridiskā viedokļa, pieder blankocedētas obligācijas turētājam; pastāvot tādām tiesībām, ir pats par sevi skaidrs, ka tagadējais immobila īpašnieks, kā apdāvinātais, nebija ieguvis ar obligācijām apgrūtināto immobilu tā pilnā tirā vērtībā, bet gan tikai atvelkot no tās taisni minēto obligāciju summas; 6) ka Tiesu palātas apcerējumam par to, ka Nodokļu departaments nesot pierādījis obligāciju bezvērtību, ir tikai blakusmotīvu nozīme; galvenais ir tas, ka obligāciju pretvērtība nav pārgājusi apdāvinātā mantā un tāpēc tā arī nav piekaitāma pie paša immobila vērtības; 7) ka nākot pie tā paša gala slēdziena, Tiesu palāta nav Nodokļu departamenta minētos likumus pārkāpusi, kādēļ viņa kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma. Senāts nolēma: Finanču ministrijas Nodokļu departamenta kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

32. 1931. g. 4. jūnijā. Finanču ministrijas Nodokļu departamenta lūgums atcelt Tiesu palātas lēmumu Nodokļu departamenta sūdzībā par nodokļu aprēķināšanu dāvinājuma liguma lietā starp Pēteri Milleri un Bertu Ezit. (L. № 69.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors A. Lēbers.

Ievērojot: 1) ka dāvinātājs, Pēteris Millers, ar 1927. g. 31. marta izpirkšanas

ligumu ieguvīs no Zemkopības ministrijas no Valsts zemes fonda 4205. zemes gabalu Alūksnes pilsētā, Helēnes ielā 15, par Ls 141, pie kam šo summu Millers sedzīs ar Valsts zemes bankas ķīlu zīmju aizdevumu Ls 141, tajā pašā laikā aizņemot no Valsts zemes bankas vēl papildu ķīlu zīmju aizdevumu Ls 59, kopā Ls 200; uz minētā izpirkšanas akta pamata 1927. g. 24. maijā aprādītais zemes gabals apstiprināts Pēterim Milleram, atverot zemes gabalam jaunu foliju ar reģistra 132. num., pie kam uz tā pašā izpirkšanas līguma pamata tika apstiprināts Valsts zemes bankai par labu ķīlu tiesības summā Ls 200 kā pirmā hipotēka; 2) ka pēc minētā izpirkšanas līguma noslēgšanas, bet pirms tā korroborācijas zemes grāmatās, Pēteris Millers, ar 1927. g. 10. maija dāvināšanas līgumu, atdāvinājis to pašu zemes gabalu savai pameitai, Bertai Ezīt, pie kam līguma priekšmetu kontrahenti novērtējuši par Ls 300; apliecinot šo dāvināšanas līgumu, notārs aprēķinājis bezatlīdzības nodokli no summas Ls 100, t. i. atvelkot no minētās summas (Ls 300) parādu Valsts zemes bankai Ls 200; uz dāvināšanas līguma pamata minētais zemes gabals savukārt tika 1927. g. 28. novembrī apstiprināts apdāvinātai zemes grāmatās; 3) ka Nodokļu departaments taisījis uzrēķinu kontrahentiem uz tā pamata, ka notārs esot no novērtējuma summas nepareizi Ls 300 atskaitījis parādu Valsts zemes bankai, jo dāvināšanas līguma noslēgšanas laikā šis parāds neesot ticis apstiprināts zemes grāmatās un tāpēc, saskaņā ar Nodok. nolik. 226. p., minētais parāds, kā neapzīmēts zemes grāmatās, neesot atvelkams; apgabaltiesa atstājusi Nodokļu departamenta uzrēķinu šajā daļā bez ievēribas; Tiesu palāta apstiprinājusi apgabaltiesas lēmumu; 4) ka savu kasācijas sūdzību Nodokļu departaments pamato uz to, ka minētais bezatlīdzības nodoklis, kuŗu Nodokļu departaments nepareizi nosauc par „atsavināšanas” nodokli, esot ņemams jau pie līguma noslēgšanas, bet netika pie līguma „korroborācijas”, un ka šajā gadījumā dāvināšanas līguma „apstiprināšana” neesot bijusi vajadzīga, pie kam Nodokļu departaments atsauca uz 1926. g. 14. janvāra noteikumiem (Lkr. 10); 5) ka, tomēr, vispirms nevietā Nodokļu

departamenta atsauksme uz minētiem noteikumiem, jo tie attiecas nevis uz bezatlīdzības nodokliem, bet gan uz atsavināšanas (krepost) nodokliem; otrkārt, arī Tiesu palāta nemaz neapgalvo, ka bezatlīdzības nodokli būtu jāņem tikai pie līguma korroborācijas, un, patiesi, arī runā esošā gadījumā bezatlīdzības nodoklis būtu ņemts taisni jau apliecinot pašu dāvināšanas līgumu; īstenībā, jautājums grozās vienīgi ap to, vai bezatlīdzības nodokļa aprēķināšanai ir pielaižams no deklarētas līguma vērtības atskaitīt tādu parādu, kas nodibināts ar izpirkšanas līgumu, un ar kuŗu pats dāvinātais ieguvīs atdāvināto zemes gabalu, ja izpirkšanas līgums netika vēl korroborēts dāvinājuma līguma slēgšanas laikā, bet tomēr tika korroborēts pēc dāvinājuma līguma; 6) ka šajā ziņā nevar būt šaubas, ka atdāvinātais ar izpirkšanas līguma noslēgšanu vien gan nav vēl ieguvīs lietiskas tiesības uz nopirkto zemes gabalu; tomēr, ja vispār pircējam (kā ieguvējam) bija iespējams un juridiski atļauts noslēgt un apliecināt galīgu (tā tad nevis tikai iepriekšēju) dāvinājuma līgumu ar citu personu, tad atdāvinātajam iespējams slēgt dāvinājuma līgumu ne citādi, kā tikai pārnēsot uz apdāvinātajam tos pienākumus un saistības, ar kuŗiem dāvinājuma objekts apgrūtināts jau uz izpirkšanas līguma pamata, jo patiesi uz apdāvinātāju šis objekts varēja pāriet tikai savā tīrā (netto) vērtībā, t. i. vienīgi atvelkot uz zemes gabala guļošanas saistības un apgrūtinājumus; ja dāvinājuma līguma slēgšanas laikā pats atdāvinātais zemes gabals vēl netika apstiprināts pašam atdāvinātajam īpašumā, un tomēr nebija šķēršļu dāvinājuma līguma noslēgšanai un apliecināšanai, tad var bezatlīdzības nodokli aprēķināt ne citādi, kā atvelkot no atdāvinātā objekta brutto vērtības pašā izpirkšanas līgumā nodibinātās saistības un apgrūtinājumus, kā pareizi, gala slēdziena ziņā, atzinusi Tiesu palāta; 7) ka tā tad Tiesu palāta nav Nodokļu departamenta minētos likumus pārkāpusi, kādēļ viņa kasācijas sūdzība atraidāma, Senāts nolēmj: Finanču ministrijas Nodokļu departamenta kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

33. 1931. g. 19. maijā. Andreja Ekšteina pilnv. zv. adv. V. Minkeviča lūgums atcelt Tiesu palātas spriedumu Andreja Ekšteina prasībā pret Līzi Zili par 25.000 rbļ. (L. № 85.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors O. Ozoliņš.

Ievērojot: 1) ka Tiesu palāta, apstiprinot apgabaltiesas spriedumu, atraidījusi pamatprasību un apmierinājusi pretprasību, starp citu, aiz tā iemesla: a) ka atbildētāja ieguvusi īpašuma tiesības uz strīdā esošo zemes gabalu uz valdīšanas noilguma pamata; b) ka par zemes gabala robežām pēc iesniegtā plāna nav celts strīds; c) ka par justus titulus atbildētāja valdīšanai uzskatāms darījums, ar kuru viņas vectēvs, Jānis Ekšteins, nodevis savam znotam, t. i. atbildētājas tēvam, zemes gabalu kā savas meitas, Marijas Ekšteins, pūru; 2) ka Tiesu palāta bija izziņojusi uz pēdējo sēdi 1925. g. 5. oktobrī prasītāja pilnvarnieku zv. adv. Siksnu un pavesti uz CPN 763. p. pamata bija atstājusi tiesas kanceļejā; zv. adv. Siksnē gan bija iesniedzis no sevis prasītāja apellācijas sūdzību, bet tālāku dalību lietā nav ņēmis, un pirmā tiesas sēdē apellācijas instancē no prasītāja puses ir ieradies zv. adv. Minkevičs, iesniedzot savu pilnvaru lietas vešanai; tādos apstākļos tiesai nebija pamata paziņojumu par sēdi rakstīt uz zv. adv. Siksnas vārdu un atstāt to kanceļejā, bet tāds bija izsniedzams zv. adv. Minkevičam, kā Rīgā dzīvojošam zvērinātam advokātam, kura adrese Tiesu palātai ir zināma; prasītāja puse gan nav pilnā mērā izpildījusi CPN 763. p. noteikumus, bet, spriežot pēc šā likuma panta mērķa un būtības, ziņojumu un papīru atstāšana tiesas kanceļejā nav domāta kā sods par CPN 309. p. vai 763. p. noteikumu neizpildīšanu, bet notiek vienīgi aiz faktiskas neiespējamības tos izsniegt prāvnīkam; tādēļ, ja ir kaut mazākā iespēja prāvnīkam tos izsniegt, tiesai nav pamata to nedarīt (Isačenko, Civilprocess, I. 719.—720. lpp.); tā tad Tiesu palāta bija atņēmusi prasītājam iespēju ierasties un dot paskaidrojumus pēdējā izšķirošā tiesas sēdē; 3) ka nevarētu būt izšķirošas nozīmes lietā tam apstāklīn, ka pretprasībā uzdotā zemes gabala platība ir mazāka par 10 ha; taisni agrār. ref. lik. 3. d. 48. p.

nebūtu attiecināms uz šajā lietā 1863. gadā izdalītām 22 pūrvietām; ka, tomēr, ir atzīstams par pamatotu aizrādījums kasācijas sūdzībā, ka prasītājam nebūjis iespējams celt iebildumus pret atbildētāja iesniegtā plānā apzīmētām robežām; no 1925. g. 12. janvāra tiesas sēdes protokola satura tiesa varēja konstatēt, ka pati atbildētāja rēķins ar vēl iesniedzamā plāna apstrīdēšanu no prasītāja puses, un apņemties ar lieciniekiem pierādīt, ka plānā apzīmētais zemes gabals ir tas pats, kuru dabā valdījusi atbildētāja; prasītājs, vispār, vēl pirms plāna iesniegšanas, ir cēlis iebildumu par pretprasības objekta nenoteiktību robežu ziņā, un tiesai nebija tiesības prasītāja pilnv. neierašanos nākošā sēdē, kur plāns iesniegts, uzskatīt kā prasītāja pilnvarnieka atteikšanos no strīda par zemes gabala robežām pēc plāna; tādos apstākļos Tiesu palāta nevarēja aprobežoties ar vienkāršu aizrādījumu motīvos, ka nav celts strīds par zemes gabala robežām pēc iesniegtā plāna, un šajā ziņā tiesa ir pielaidusi savā spriedumā lietas apstākļu noskaidrošanas un motivēšanas nepilnību, ar ko pārkāpusi CPN 339. un 711. p.; 4) ka tā tad CPN 339., 711. un 763. p. pārkāpumu dēļ Tiesu palātas spriedums nav uzturams spēkā, kādēļ, neielaižoties pārējo kasācijas iemeslu pārbaudīšanā, Senāts nolēma: Tiesu palātas 1925. g. 5. oktobra spriedumu CPN 339., 711. p. pārkāpumu dēļ atcelt un lietu nodot tai pašai tiesai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

34. 1931. g. 31. janvārī. Ernesta Freimapa pilnv. zv. adv. J. Volkova lūgums atcelt Tiesu palātas spriedumu Ernesta Freimapa (Zāģe) prasībā pret Zemkopības ministriju. (L. № 90.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors K. Ozoliņš; referē senātors A. Lēbers.

Ievērojot: 1) ka, pretēji prasītāja domām, 1925. g. 18. aprīļa likuma 1. p. (Lkr. 72) paredzētais 10 gadu laiks uzskatāms nevis kā parasts noilguma laiks, bet gan kā preklusīvs termiņš; tas izriet galvenā kārtā no tā, ka pēc minētā likuma, 10 gadu laiks skaitāms nevis no momenta, kad valsts būtu prasītāja tiesības kaut kādā veidā pārkāpusi, t. i. nevis no tā momenta,

kad actio nata est (CL 3623. p. 1. teik.); tagadējā prasība vērsta uz tiesību atzīšanu prasītājam iegūt mežsargu mājas uz 1869. g. 10. marta, 1886. g. 12. jūlija likumu un 1905. g. 3. novembra manifesta pamata; tā tad prasība nav pamatota uz prasītāja priekšgājēja it kā nelikumīgo izlikšanu; tomēr 1925. g. likums skaita prasības celšanas laiku pilnīgi absolūti, taisni vai nu no izlikšanas, vai no (labprātīgas) atstāšanas laika; sevišķi šis pēdējais, 10 g. laika aprēķināšanas veids aizrāda uz to, ka likums nemaz nedomā piešķirt kaut kādu nozīmi prasītāja tiesību pārkāpšanas momentam („actio natus” momentam), bet gan kādam citam, prasītāja tiesību pārkāpšanas ziņā, pilnīgi indifērentam momentam (mežsargu māju atstāšanai); ja nu likums nosaka, ka pēc zināma laika notecējuma pilsonis zaudē zināmas tiesības un ja likums pie tam laika tecējuma iesākšanas momentu nepadara atkarīgu no pilsoņu tiesību pārkāpšanas, tad lieta nevar grozīties ap noilgumu, bet gan vienīgi ap preklusīvu termiņu; 2) ka ja nu aprādītais 10 g. laiks izrādās par preklusīvu termiņu, tad tāds nedz apturams, nedz partraucams, bet izrāda absolūtu seku, un proti, kā tieši nosaka tas pats 1925. g. likums (1. p. beigās), mežsargu mājas ieskaitāmas valsts zemes fondā; 3) ka šajā ziņā Tiesu palata, atzīstot minēto 10 g. laiku par „noilguma termiņu sui generis” un uz šā pamata atraidot kā nenozīmīgu hipotēzi par bij. Domēņu valdes mala fides un tāpat atzīstot runā esošo „noilguma termiņu sui generis” par neapturamu un nepārtraucamu, pēc būtības, precīzi raksturojusi to kā „preklusīvu termiņu”; uzskatot tādēļ prasītāja tiesības par dzēstām prasības iesniegšanas momentā un minētās mājas par pareizi ieskaitāmām valsts zemes fondā, Tiesu palata varēja atzīt par nenozīmīgiem un sevišķi neapspriet prasītāja tikai tagad viņa kasācijas sūdzībā minētos dokumentus, uz kuriem tas agrāk vispār nebija tieši atsaucies; aiz tiem pašiem iemesliem Tiesu palata varēja atstāt bez apspriešanas arī pilnīgi indifērento jautājumu par to, vai valsts būtu pa to laiku mežsargu mājas ieguvusi ar iesēdejumu; tāpat arī atkrit jautājums par to, kādās robežās būtu atzīstams justitium vācu okupācijas laikmetā, jo justitium

izrāda iespaidu vienīgi, aprēķinot noilguma laiku (CL 3625. p. 2. pk.); 4) ka tā tad Tiesu palata nav prasītāja minētos likumus pārkāpusi, kādēļ viņa kasācijas sūdzība, kā nepamatota, atraidāma, Senats nolēmj: Ernesta Freimaņa pilnv. zv. adv. pal. Volkova kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

35. 1931. g. 27. martā, Miķeļa Gulbe pilnv. zv. adv. A. Ozola lūgums atcelt Tiesu palatas spriedumu Miķeļa Gulbe prasībā pret Albertu Jirgens un pēdējā pretprasībā. (L. № 92.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senators K. Ozoliņš; referē senators F. Konrādi.

Ievērojot: 1) ka mantiniekiem, kas pieņēmuši mantojumu, gan tiesība apstiprināties mantošanas tiesībās, bet viņi nav spiesti to darīt (CPN 2019. p.); mantojums gan uz viņiem pāriet nevis tikai ar apstiprināšanas momentu, bet gan jau ar mantojuma pieņemšanu no viņu puses (CL 2622. p.; Sen. CKD spried. 25./60 un cit.); 2) ka konkrētā lietā prasītājs zemākās instancēs nav apstiprinājies, ka viņš uzskatāms par mir. Heinricha Gulbes un Marijas Gulbe (kas kopā ar viņu strīdā esošo imobilu pārdevusi atbildētājam 1917. g.) vienīgo mantinieku un nav arī apgalvojis, ka viņš minēto personu mantojumu nebūtu pieņēmis jau 1919. gadā, kad, pēc Tiesu palatas konstatējuma, atbildētājs prasītājam piedāvājis pirkšanas - pārdošanas summas atlikumu; prasītājs zemākās instancēs izvirzījis tikai to uzskatu, ka viņš tajā momentā neesot bijis par minēto personu mantinieku tādēļ, ka viņš vēl nebijis par mantinieku tiesas ceļā apstiprināts; šāds uzskats atzīstams par maldīgu; 3) ka tādos apstākļos Tiesu palata varēja nākt pie slēdziena, ka atbildētājam bijusi tiesība piedāvāt parādu prasītājam un ka pēdējais, nepieņemot naudu, pielaidis mora creditoris un tādēļ nevarot atsaukties uz 1920. gada 18. marta likumu; kasācijas sūdzības iesniedzēja aizrādījums, it kā atbildētājam bijis jāpiedāvā nauda augšā minēto personu mantojuma masu pārstāvjiem, nav pamatots; ar mantojuma pieņemšanas faktu (ko, kā jau teikts, prasītājs zemākās instancēs nav apstrīdējis), pats par sevi

atkrita minēto personu mantojuma masu pastāvēšana, nemaz nerunājot par to, ka mantojuma masas, kā juridiskas personas, mantojuma pārvaldīšana varēja rasties tikai ar aizgādības nodibināšanu, kuŗa pēc Tiesu palatas konstatējuma, konkrētā lietā nemaz nav pierādīta; 4) ka Tiesu palatas slēdziens par to, ka kontrahentiem nav bijis nodoms liguma IV punktā norunāt prasītāja tiesību vienpusīgi atkāpties no liguma, attiecas uz šā liguma nozīmes saturu un nozīmes iztirzāšanu pēc būtības un nav tādēļ pārbaudāms kasācijas kārtībā; 5) ka ar to atkrit visi prasītāja pret šo Tiesu palatas slēdzienu vērstie paskaidrojumi; 6) ka tā tad Tiesu palata nav pārkāpusi prasītāja minētos likumus, kādēļ viņa kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senats nolēmj: Mikēla Gulbe pilnv. zv. adv. Ozola kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

36. 1931. g. 20. maijā. Friča Goldmana pilnv. zv. adv. A. Ozola, un atbildētāja Kārļa Zēles pilnv. zv. adv. J. Bērziņa lūgums atcelt Tiesu palatas spriedumu Friča Goldmana prasībā pret Kārli Zēli. (L. № 94.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senators K. Ozoliņš; referē senators A. Pētersons.

Ievērojot: 1) ka prasītājs nenoliedz, ka viņš apdrošinājis vecās ēkas, kas viņam pašam nav piederējušas, bet piederējušas mīrušam Ernestam Zēlim; tā tad prasītājs šādas ēkas būtu varējis apdrošināt tikai uz to īpašnieku rēķina; tāpēc apdrošinājuma atlīdzība pēc būtības pienākas ēku īpašniekam, un ja prasītājs šo atlīdzību saņēmis, tad viņš to bija saņēmis vienīgi uz ēku īpašnieka rēķina; ieguldot to pašu summu no sevis jaunceltās ēkās, prasītājs patiesi ieguldījis nevis savu naudu, bet gan, kā to pareizi atzinusi Tiesu palata, ēku īpašnieka naudu, un tāpēc viņam nav tiesība tagad atprasīt to pašu naudu no ēku toreizējā īpašnieka mantnieka, t. i. no atbildētāja šajā lietā; nākot pie tā paša slēdziena, Tiesu palata nav prasītāja minētos likumus pārkāpusi, kādēļ viņa kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma; 2) ka, pretēji atbildētāja domām, tagadējā prasība nav uzskatāma par noilgušu; pēc 1919. g. 30. oktobra instrukcijas („Vald.

Vēstn.” 72. num.) 4. p. visi procesualie termini, tā tad arī 10 gada procesa noilguma termiņš, pēc Kr. c. l. 694. p. 2. teik., atjaunojami skaitot no sludinājuma iespiešanas dienas „Vald. Vēstn.” par lietas ienākšanu apgabaltiesā; atbildētājs neapgalvo, ka šāds sludinājums būtu bijis; tāpēc šajā lietā celta prasība, kuŗa atvietojusti veco, starp partiem vēl krievu laikā bijušo, lietu, nav atzīstama par noilgušu; ja pirmajā (vecā) lietā arī nav tikusi apturēta CPN 681. p. paredzētā kārtībā, tad jo vairāk ir piemērojams c. p. l. 1841. p., jo tad jau pirmajā lietā paliktu pilnīgi neaizskarta ar noilgumu un būtu tieši pat turpināma; īstentībā, apturēta lieta vispār nav „iznīcināma” pēc 3 gadu notecēšanas, bet gan turpināma 10 gadu robežās; tādēļ minētais 10 gadu laiks (Kr. c. l. 694. p. 2. teik.) nav ieskaitāms noilguma laikā, kā to gala slēdziena ziņa atzinusi arī Tiesu palata (sk. Isačenko Гражданский процесс III, 878. lpp.); 3) ka Tiesu palata, apsverot lieta esošos datus par runā esošo ēku (zemnieku mājas) saimniecisko nozīmi, nākusi pie slēdziena, ka izdevumi par to uzcelšanu gan attiecināmi uz nepieciešamiem; šāds Tiesu palatas slēdziens attiecas uz lietas faktisko pusī un tāpēc nav pārbaudāms kasācijas kārtībā; ar to tā tad atkrit atbildētāja paskaidrojumi viņa kasācijas sūdzībā, kuŗos tas apstrīd minētā Tiesu palatas slēdziena pareizību pēc būtības; 4) ka, pretēji atbildētāja domām, Tiesu palata pareizi izšķir un atšķir: a) jautājumu par blakus lietas juridisko nozīmi, t. i. attiecinot izdevumus uz blakus lietām, kuŗas seko galvenās lietas juridiskam liktenim, un b) jautājumu par to, kam isti jāatbild par izdevumu atlīdzību uz izdevumu nesēja personīgā prasījuma pamata; Tiesu palata šajā ziņā nākusi pie pareizā slēdziena, ka izdevumu nesējam ar savu atlīdzību prasību jāgrūzās vienīgi pret to, kas izdevumu izdarīšanas laikā bijis lietas īpašnieks, t. i. kam izdevumi nākuši par labu, un kas tāpēc, neatlīdzinot izdevumus, netaisni ledzīvotos uz prasītāja rēķina; tāpēc arī nemaz nav svarīgi tas, vai iepriekšējais īpašnieks to pašu lietu būtu atsavinājis, jo ieguvējs, kas gan lietu saņemtū līdz ar ieguldītiem labumiem (izdevumiem), tomēr iegūst lietu pret ekvivalentu, kuru no

viņa pienācies atsavinātājam; tā tad, ja atsavinātājs nav savā laikā atlidzinājis izdevumu nesējam par izdarītiem izdevumiem, tad uz šā pēdēja rēķina būtu iedzīvoies nevis lietas tālākais ieguvējs, bet gan vienīgi tās iepriekšējais īpašnieks pret kuru prasītājam arī piekrit personīga prasība par izdevumu atlīdzību; nekādu nepareizību vai pretrunu savos apcerējumos Tiesu palata nav pielaidusi; 5) ka tāpat prasītājam nebija obligatoriski jāpieteic sava prasība mirušā Ernsta Zēļa mantošanas lietā, jo, kā nodibina Tiesu palata, prasītāja prasījums (sakarā ar ēku celšanu) izcēlies tikai pēc Ernsta Zēļa nāves; arī izsolē prasītājs nebija piespiests savu prasījumu pietelkt, jo viņa prasījums nevarēja kaut kādā veidā iespaidot izsoles iznākumu; 6) ka tā tad Tiesu palata nav partu minētos likumus pārkāpusi, kādēļ viņu kasācijas sūdzības, kā nepamatotas, atraidāmas, Senats nolēmj: Friča Goldmaņa pilnv. zv. adv. A. Ozola un Kārļa Zēles pilnv. zv. adv. J. Bērziņa kasācijas sūdzības, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

37. 1931. g. 28. oktobrī, Rīgas Kreditbankas akc. sab. pilnv. zv. adv. V. Ridiģera lūgums atcelt Tiesu palatas spriedumu Latvijas - Britānijas rūpniecības un tirdzniecības akc. sab. „R. Feldhums un biedri” prasībā pret maksātnespējīgo parādnieci akc. sab. „V. M. Ziv” un Rīgas Kreditbanku akc. sab. un prasītājas pilnv. zv. adv. O. Finkelšteina paskaidrojums. (L. № 98.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senators K. Ozoliņš; referē senators A. Lēbers.

Ievērojot: 1) ka Tiesu palata, pievienojoties apgabaltiesas sprieduma motīviem, aiz viņas aprādītiem iemesliem un uz viņas aprādīto datu pamata konstatējusi: a) ka akc. sab. „V. M. Ziv” pārdevusi strīdā esošās preces prasītājam; b) ka strīdā esošās preces prasītāja faktiski pārņēmusi no akc. sab. „V. M. Ziv” savā rīcībā; c) ka prasītāja uz minētām prečēm uzkārusi savas plombes ar prasītājas inīcīāliem; d) ka prasītāja apdrošinājusi preces savā vārdā un uz sava rēķina, un tās savā vārdā iekļājusī Latvijas bankai; e) ka prasītāja jau aizvedusi šo preču daļu ar Muitas valdes ziņu; f) ka atbildētāja nav pierādījusi, ka

agabaltiesas minētie dokumenti būtu ti-kuši sastādīti akc. sab. „V. M. Ziv” kantorī, „lai mākslīgi radītu pierādījumu par it kā preču nodošanu”; g) ka maksātnespējīgās akc. sab. „V. M. Ziv” konkursa zv. aizgādnis runā esošās preces nav pievienojis minētas akc. sab. konkursa masai; minētie Tiesu palatas konstatējumi attiecas uz lietas faktisko pusi un nav tāpēc pārbaudāmi kasācijas kārtībā; ar to tad atkrit visi atbildētājas paskaidrojumi viņas kasācijas sūdzībā, ar kuriem tā apstrīd minēto konstatējumu pareizību pēc būtības; 2) ka no saviem minētiem konstatējumiem Tiesu palata varēja nākt pie slēdziena, ka strīdā esošās preces pārģājušās prasītājas īpašumā kā nodotas viņai likuma (CL 637., 799. p.) paredzētā kārtībā un tāpēc izslēdzamas no aprakstīto mantu saraksta par minētās akc. sab. parādīem; 3) ka, pretēji atbildētājas domam, Tiesu palata apspriedusi viņas iebildumu par to, ka preču nodošana prasītājam valdīšanā esot varējusi notikt tikai caur Muitas valdi; Tiesu palata šajā ziņā tieši aizrādījusi, ka prasītāja ar Muitas valdes ziņu aizvedusi preču daļu un ka tam apstāklim, ka pēc muitas grāmatām preču pāreja prasītājam nav atzīmēta, nav juridiskas nozīmes; ar to Tiesu palata, implicite, pareizi atzinusi, ka atbildētājas minētā CL 645. p. noteikumi izpildīti; īstenībā, Muitas nolik. 515. p. nosaka tikai to, ka muitas iestāžu pārzinašanā nonākušās preces atrodas viņu glabāšanā līdz to izlāišānāi no muitas iestādēm; ja nu Tiesu palata konstatējusi, kā augšā aprādīts, ka prasītāja ar muitnīcas ziņu aizvedusi preču daļu, tad, pēc Tiesu palatas pareizā aizrādījuma, taisni notikusi preču pāreja prasītājam caur muitas iestādi, it kā akc. sab. „V. M. Ziv” vietnieci; minētais Muitas nolik. 515. p. nekā nerunā par nodošanas kārtību un tās atzīmēšanu Muitas „grāmatās”; 4) ka tā tad Tiesu palata nav pārkāpusi atbildētājas minētos CL 645. p., CPN 339., 438., 711., 774. p. un Muitas nolik. 515. p.; Tiesu palata varēja atzīt par nenozīmīgu to apstākli, ka, pēc zv. aizgādņa paskaidrojuma, runā esošās preces nav tikušās pievienotas minētas akc. sab. „V. M. Ziv” konkursa masai; 6) ka tā tad Tiesu palata nav atbildētājas kasācijas sū-

dzībā minētos likumus pārkāpusi, kādēļ atbildētājas kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senats nolēmj: Rīgas Kredītbankas akc. sab. pilnv. zv. adv. Rīdigeras kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

38. 1931. g. 29. oktobrī. Jāzeps Stukļa pilnv. zv. adv. E. Tomsona lūgums atcelt Tiesu palatas spriedumu Aleksandrīnes Konstantīna m. Stuklas, dzim. Bernovskas, prasībā pret Jāzēpu Jāna d. Stukļu. (L. № 100.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senators K. Ozoliņš; referē senators A. Lēbers.

Izklaušijis atbildētāja pilnv. zv. adv. E. Tomsona paskaidrojumus un ievērojot: 1) ka ar 1930. g. 1. jūlija likumu (Lkr. 100) CPN 37. p. 1. pk. atcelts, ar ko tad visas lietas par nošķirto zemi izņemtas no mīertiesnešu kompetences; šāds likuma noteikums, kā procesuāls, attiecināms arī uz runā esošo lietu, neatkarīgi no tā procesuālā stāvokļa; tāpēc lieta uzskatāma par piekritošu vispārējo tiesu kompetencei; ar to atkrit atbildētāja celtais piekritības strīds, kuru tas tiesas sēdē arī lūdza atstāt bez caurskatīšanas; 2) ka Kr. Senats jau savā Apvienotās Sapulces 1850. g. spriedumā Mackeviča lietā paskaidrojis, ka LCL 1151. p. attiecas vienīgi uz dzimtsīpašumu; kaut arī šis spriedums nav iegaiss Sen. Apv. sapulces spried. krājumā, tomēr uz Senata rīkojuma tas ticis cirkulārā veidā paziņots zināšanai tiesas iestādēm; tas pats minētā spriedumā izteiktais, uzskats pieņemts Kr. Senata konstantū praksē (CKD spried. 68./869; 84./23; 87./68) gan krievu literatūrā, gandrīz vienbalsīgi, pieturas pie pretējām domām; bet šādām domām piekrist nevar; 1151. p. ir speciāls, izņēmuma noteikums, kas tieši atkāpjas no pamatprincipa: viventis hereditas non datur; pretēji 1149. p., kas paredz, ka atraitnei tiesība saņemt savu portio statutaria no pienākošos viņas mirušam vīrain no viņa (jau iepriekš miruša) tēva mantojuma. 1151. p. piešķir atraitnei tādas pašas tiesības arī tad, ja vīra tēvs vēl būtu dzīvs, ja atzitu, ka vīra tēva mantības sastāvs un juridiskais raksturs būtu abos minētos gadījumos pilnīgi identiski,

taid būtu jāatzīst, ka abi panti atrastos ne-samierināmā pretrunā savā starpā; tomēr pretruna starp likuma noteikumiem nav prezumējama un tā izskaidrojama iztulkojot attiecīgos likuma pantus, tā tad starp citu, ka viens izteic pašu normu, bet otrs izņēmumu no tā (sk. CL ievad. XX p.); piemērojot aprādīto principu diviem minētiem pantiem, jāsaka, ka 1149. p. izteic vispārējo normu (attiecinot to kā uz dzimtsīpašumu, tā arī uz labiegūto īpašumu), kamēr 1151. p., kā izņēmuma noteikums, ziņējas vienīgi uz dzimtsīpašumu; šis slēdziens arī pilnīgi saskaņā ar 1151. p. racionālo pamatu: ja šis 1151. p. piešķir atraitnei tiesības, statuarisko porciju saņemt no vīra tēva, pēdējam vēl dzīvam esot, tad likums loģiski varēja domāt tikai par tādu mantību, kura katrā ziņā pārietu un būtu pārgājusi uz atraitnes vīru (viņa tēva miršanas gadījumā) kā sava tēva neapejamo mantinieku; bet šādu, neatņemamas mantības raksturu konkrētā mantība iegūst vienīgi tad, ja viņa ir dzimtsmantība, par kuru tās īpašnieks vispār brīvi rīkoties nevar; pretēji Tiesu palatas domām, 1151. p. vēsturiskais avots, 1731. p. 17. marta „именной указ П. С. З. 5717“ о именовании поместий и вотчин недвижимыми именьями и о разделе их между детьми по уложению неимаз neatļaino viņas slēdzienu: taisni otrādi, salīdzinot šā ukaza 1. p. (kas atbilst 1149. p.) ar 2. p. (kas atbilst 1151. p.), izrādās, ka 1. p. gan runā par „всего его недвижимого имения какого бы звания за немимии было“, bet 2. p. vienkārši min „из свекоровых недвижимых“; 3) ka, pretēji atbildētāja domām, tiesa, nepievienojoties Kr. Senata praksei, nav pārkāpusi CPN 815. p., kam tomēr nav tādas nozīmes, ka tiesa absolūti ar to būtu saistīta ārpus 813. p. paredzētā gadījuma (Sen. CKD spried. kr. 20./5), bet gan būtu pārkāpusi tikai 1151. p. kā materiāli-tiesisko normu; 4) ka tā tad Tiesu palata pārkāpusi LCL 1151. p., CPN 711. p., kādēļ viņas spriedums aiz šā jemesla atcelams, Senats nolēmj: Tiesu palatas 1926. g. 8. marta spriedumu LCL 1151. p. un CPN 711. p. pārkāpumu dēļ atcelt un lietu nodot Tiesu palatā izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

39. 1931. g. 26. novembrī. Dzelzceļu virsvaldes pilnv. juriskonsulta A. Melnbārda lūgums atcelt Tiesu palatas spriedumu Oskara Dambrova prasībā pret Latvijas Dzelzceļu virsvaldi. (L. № 104.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senators K. Ozoliņš; referē senators A. Lēbers.

Ievērojot: 1) ka Tiesu palata pareizi atradusi par nepiemērojamu Dzelzceļu nolik. 135. pantā paredzēto noilguma laiku prasībām par zaudējumu atlīdzību, kuŗi dzelzceļu ekspluatācijā cēlušies cietušā mantībai ārpus līguma attiecībā ar dzelzceļu; 2) ka šajā ziņā jau Kr. Senats konstantā praksē (CKD spried. 1886./113; 1904./3, 86) nācis pie slēdziena, ka Dzelzceļu nolik. 92. p. un Kr. c. l. 683. p. nav piemērojami ārpus līguma attiecībā ar dzelzceļu; tā noteikti izteicas arī Senats savā 1925. g. spried. № 402, Beidiņ lietā; 3) ka tāpēc Tiesu palatai nebija pamata piemērot dzelzceļu nolik. 135. p. paredzēto saīsināto noilguma termiņu, bet gan lietā jāpiemēro vispārējā CL noteikumi par noilgumu; 4) ka tā tad Tiesu palata nav dzelzceļu nolik. 135. p., CPN 711. p. pārkāpusi, kādēļ kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senats nolēm j: Dzelzceļu virsvaldes pilnv. juriskonsulta Melnbārda kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

40. 1931. g. 17. decembrī. Kara (apsardzības) ministrijas Bruņošanās pārvaldes pilnv. zv. adv. Seglenieka lūgums atcelt Tiesu palatas spriedumu firmas „A. Danciger“, kuŗas īpašnieks ir Georgs Dancigers, prasībā pret Bruņošanās pārvaldi Apsardzības ministrijas personā, (L. № 123.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senators K. Ozoliņš; referē senators A. Lēbers.

Ievērojot: 1) ka Tiesu palata piespriedusi prasītājai, firmai A. Danciger, L. rub. 396.596 ar %⁰/₀, pārgrozot attiecīgā daļa apgabaltiesas spriedumu; Tiesu palata savu spriedumu pamato uz to, a) ka lieta apspriežama nevis pēc noteikumiem par valsts darbiem un piegādēm, resp. Kara lik. kop. 18. grām., jo pasūtījums nodots un izpildīts saimniecības kārtībā, bet gan pēc LCL noteikumiem, b) ka par izšķirošu esot atzīstams sevišķas pieņemšanas komisijas 1921. g. 21. septembra 141. akts, ko

parakstījuši komisijas locekļi, pie kam viņu paraksti apliecināti no Galvenās artilērijas noliktavas priekšnieka Tīrzīta, kas arī iecēlis minēto komisiju ar savu 1921. gada 12. septembra pavēli, c) ka minētā komisija atzinusi, ka prasītājas piegādātie pumpji attaisno visas prasības, kuŗas paredzētas pasūtījumos, d) ka tāpēc prasītājam esot tiesība, saskaņā ar līgumu, tūdal saņemt naudu, e) ka, ja atbildētājam bijis vēlams pumpjus saņemt nevis ar čuguna daļām, bet ar misiņa vai vara daļām, tad par to bijis sevišķi jāparedz līgumā, d) ka nav svarīgi, vai tajā komisijā piedalīies prasītājs vai ugunsdzēsēju lietu specialists, jo rezultāts paliktu tas pats, proti, ka pumpji piegādāti pēc līguma, i) ka noliktavas priekšnieka, Tīrzīta, pienākums bijis minētās komisijas lēmumu apstiprināt, jo viņam tāda vara esot bijusi, g) ka jaunas komisijas iecelšana nav bijusi pielaižama, jo jau pirmā komisija nākusi pie noteiktiem slēdzieniem; tādēļ jaunās komisijas 1921. g. 24. oktobra 164. aktam neesot nozīmes, h) ka tāpēc atbildētājam neesot tiesības vienpusīgi atkāpties no līguma un viņas paziņojumam ar 1921. g. 3. decembra 13058/m rakstu (I, 13) neesot nozīmes, jau kā novēlotam, i) ka tomēr, no otras puses, prasība daļā par šlūtenēm nav apmierināma, jo tās kā neatbilstošas līgumam palikušas nepieņemtas ar 141. aktu; 2) ka Tiesu palatas spriedumu pārsūdzējusi atbildētāja vien; 3) ka atbildētāja pamato savu kasāciju uz to, ka: a) Tiesu palata nepareizi esot piemērojuši LCL; kamēr lieta bija apspriežama pēc nolik. par valsts darbiem un piegādēm un Kara lik. kop. XVIII grām., ko esot atzinusi pati prasītāja, atsaukdama uz „izsludināto konkurenci“ vai uz „konkursu“, b) Tiesu palata, piešķirot izšķirošo nozīmi 141. aktam un atzīstot pulkv. Tīrzīta tiesību no sevis apstiprināt pirmās komisijas lēmumu, neesot ievērojusi likumus par mantu pieņemšanu artilērijas noliktavās, pēc kuŗiem „zināmos gadījumos komisijas sastāvu varot pastiprināt ar lietpratēja nozīmēšanu komisijā“, c) ka pirmā komisija nav tikusi sastādīta ar noliktavas priekšnieka pavēli nozīmētā sastāvā, t. i. nav bijis klāt lietpratējs, d) ka, pretēji Tiesu palatas domām, noliktavas priekšniekam neesot pienākums katrā ziņā

apstiprināt komisijas lēmumu neatkarīgi no tās sastāva, kādēļ minētais 141. akts, kā neapstiprināts attiecīgā kārtība, neesot ievērojams lietā, e) ka pie otrā 164. akta sastādīšanas bijis klāt arī prasītājas pārstāvis, kas iebildumus pret šo aktu sastādījušās komisijas sastāvu nav cēlis, kādu apstākli Tiesu palata neesot ievērojusi, f) ka Tiesu palata atstājusi bez apspriešanas atbildētājas iesniegto noliktavas priekšnieka 1928. g. 20. aprīļa 5623/III. (II, 40) rakstu, kurā tas esot devis paskaidrojumus par to, kādēļ 141. akts palicis neapstiprināts, g) ka Tiesu palatai nav bijusi tiesība iziet no tā, ka, ja pasūtīšanas līgumā nekā nav minēts par pumpju daļu materialu, tad tās būtu varējušas tikt izgatavotas arī no čuguna, pie kam Tiesu palata esot ignorējusi eksperta atzinumu (II, 20), h) ka Tiesu palata nav ievērojusi un pat nav apspriedusi atbildētājas lūgumu Tiesu palatas 1928. g. 9. janvāra sēdē (II, 23) nopratināt viņas uzdotos lieciniekus un pieļaut otrreizēju ekspertīzi par to, ka minētās pumpju daļas nevarot izgatavot no čuguna, bet gan tikai no misiņa vai vara, i) ka Tiesu palata, atrodot, ka no liecinieku Robežnieka un Ledeboma liecībām esot redzams, ka atbildētāja agrāk bez iebildumiem pieņēmusi tā paša tipa pumpjus, sagrozījusi šo liecinieku liecības, jo tie īstībā, taisni otrādi, esot apliecinājuši, ka viņiem par pumpju tipu identitāti nekā neesot zināms, j) ka, ja Tiesu palata atzinusi par nederīgiem pumpju piederumus, šļūtenes, tad ar to implicite arī paši pumpji izrādījušies par nepieņemamiem, jo viņi līdz ar šļūtenēm sastādot nedalāmu kompleksu, piegādes objektu, ko prasītāja nedrīkstot skaldīt; 4) ka, vispirms, sakarā ar atbildētājas aizrādījumiem, kasācijas sūdzība. Senatam jāapstājas pie jautājuma par to, vai šajā lietā jāpiemēro CL, vai Noteikumi par valsts darbiem un piegādēm, resp. Kara lik. kop. XVIII grām. noteikumi; tas apstākļi vien, ka līgums noslēgts uz „konkurences” pamata, nemaz nenozīmē, ka līgums būtu apspriežams pēc Not. par valsts darbiem un piegādēm; pēdejie nokārto vienīgi piegādes izdošanu izsoles ceļā, kāda kārtība nemaz nav identiska ar izdošanu „konkurences” ceļā, kurā taisni neparedz iepriekšēju izsoli, kā tas tieši iz-

fiet arī no 1924. g. 26. aprīļa Pag. noteik. (Lkr. 78) 2. p.: atbildētāja neapgalvo, ka runā esošā gadījumā būtu notikusi izsole; tāpēc lieta izspriežama uz vispārējā pamata pēc CL; bez tā, atbildētāja pat neaizrāda, kādas īsti konsekvences izrietētu, lietas izspriešanā, no tā, pēc kādiem noteikumiem būtu jāizšķir jautājums par piegādāto preču pieņemšanu vai nepieņemšanu; ka noliktavas priekšnieka kompetences, kara lietu pārvaldīšanas (t. i. iekšējā dienesta attiecībās) ziņā, apspriešanas pēc kara likumiem, ir saprotams pats par sevi; tomēr ar to nav prejudicēts vispārējāms jautājumam, vai prasītājai jārēķinājas ar to, ka formāli likumīgā sastāvā, ieceltās un sastādītās komisijas lēmums būtu vēl sevišķi apstiprināms no noliktavas priekšnieka, kas bez iebildumiem apliecinājis komisijas locekļu parakstus ar sevišķu uzrakstu uz komisijas akta (№ 141.); šajā ziņā atbildētāja savā kasācijas sūdzībā neskaidri un nenoteikti aizrāda tikai uz to, ka viņas minēto Noteikumu par mantu pieņemšanu noliktavās 115. p. nosakot, kādā kārtā tiēkot sastādītas pieņemšanas komisijas un ka „zināmos gadījumos” komisijas sastāvs var tikt papildināts ar lietpratēja nozīmēšanu komisijā; tomēr atbildētāja neapgalvo, ka pirmā komisija tiktu sastādīta nelikumīgi un arī neaizrāda, ka komisijas lēmums būtu uzskatāms par spēkā neesošu taisni uz viņas minētā 115. p. pamata un taisni tāpēc it kā komisijas lēmumu nav apstiprinājis vēl sevišķi noliktavas priekšnieks; tādēļ arī Senats neatrod par iespējamu komisijas lēmumu atzīt par spēkā neesošu vienīgi tāpēc, ka to nav apstiprinājis noliktavas priekšnieks; atbildētāja nav arī paskaidrojusi, kādā citā nozīmē būtu noliktavas priekšnieka rīcībai, apliecinot komisijas locekļu parakstus, nekā taisni tikai tā, ka viņš ar to izteicis savu piekrišanu komisijas lēmumam, jo vairāk tāpēc, ka citādi nevarētu izskaidrot to faktu, ka paša akta noraksts ticis jau prasītājai izsniegts, tā tad lēmums bijis galīgs; pretēji atbildētājas domām, trešai personai, prasītājai, nav pienākuma ielaisīties jautājuma izšķiršanā par to, vai noliktavas priekšnieks, iecelot pieņemšanas komisiju, rīkojies savu kompetenču robežās un vai komisijas lēmums vispār būtu

vēl sevišķi apstiprināms un no kā isti, jo visi šādi jautājumi attiecas uz kaŗa iestāžu iekšējo darbību un lietas pārvaldīšanas kārtību; pati atbildētāja Tiesu palatas 1928. g. 9. janvāra sēdē paskaidrojusi, ka viņš noteikti nevarot pateikt, kādu stāvokli ieguvis Tirzīts, bet domā, ka no viņa atkarījies akta apstiprināšana": kā nodibina Tiesu palata, partu līgumā ticis paredzēts, ka „pēc minēto pumpju nodošanas galv. art. noliktavā un pieņemšanas no sevišķas pieņemšanas komisijas, nauda tiks izmaksāta galv. art. pārvaldes kasē"; ja nu, kā tālāk konstatē Tiesu palata, pumpji tika pieņemti un saņemti noliktavā, par ko apliecināts ar 141. aktu, tad Tiesu palatai bija pietiekošs pamats aiz viņas aprādītiem iemesliem atzīt prsitājai tiesību saņemt norunāto pārdošanas cenu; šādos apstākļos Tiesu palata varēja atzīt par nezinīgu otrās komisijas sastādīto 164. papildu aktu; ja nu partu līgumu atzītu par noslēgtu ne izsoles kārtībā, it kā pēc noteikumiem par valsts darbiem un piegādēm, tad jau tāpēc vien atkrīstu kaut kāda vajadzība pēc komisijas lēmuma apstiprināšanas; 5) ka Tiesu palatai nebija pienākums sevišķi apstāties pie noliktavas priekšnieka Tirzīta raksta, jo tas atkārtoti tikai tos paskaidrojumus, kurus atbildētāja jau devusi šajā lietā, un tā tad nekā jauna nav devis; 6) ka atbildētāja nenoliedz, ka paša pasūtījumā nekas nav teikts par to, ka dažām pumpju daļām butu jābūt nevis no čuguna, bet gan no misiņa vai vara; šajā ziņā Tiesu palata varēja nākt pie slēdziena, ka, ja atbildētājai būtu bijis vēlams saņemt pumpjus ar zināmām daļām no sevišķa materiala, tad viņai par to būtu bijis jāparedz līgumā, un ka, ja atbildētāja tā nebija rīkojusies, viņai kā līguma sastādītājai arī jānes attiecīgas ne-labvēlīgās sekas (sk. CL 3275. p.); Tiesu palatai gan nebija tiesības, uz liecinieku Robežnieka un Lēdeboma liecībām atsaukties par pierādījumu tam, ka taisni tāda paša tipa pumpji tikuši piegādāti atbildētājai un ka tā viņus bija pieņēmusi, bet, tomēr, Tiesu palata varēja atsaukties uz liecinieku Lēdebomu tajā ziņā, ka atbildētājai vispār tikuši piegādāti tajā pašā gadā caur šo liecinieku pumpji, pie kam atbildētāja no sevis pat neapgalvo, ka tajos pump-

ju minētās daļās būtu tikušas sagatavotas ne no čuguna; vispār nupat aprādītais jautājums par tipu identitāti ir pēc būtības tikai blakus jautājums un tam nav izšķirošas nozīmes; 7) ka Tiesu palata pareizi atzinusi, ka pašu šļūteni neapmierinošs stāvoklis nav atsvabinājis atbildētāju no pienākuma pieņemt galveno lietu pumpjus, ja šie pēdējie, kā konstatē Tiesu palata, atbilst līgumam; atbildētājas šajā ziņā celtais iebildums, it kā šļūtenes sastādot kopā ar pumpjiem vienu nedalāmu komplektu, palicis nepierādīts, jo atbildētāja nav minējusi pamatu, kādēļ šļūtenes nebūtu atvietojamās ar citām; atbildētāja arī nav atspēkojusi Tiesu palatas aizrādījumus, ka šļūtenes neatrodas pret pumpjiem tādā stāvoklī, it kā tās būtu galvena, bet pumpji tikai blakus manta; taisni otrādi, jāatzīst, ka pumpji ir galvenās un šļūtenes tikai blakus mantas; tāpēc nevis šļūtenes, bet gan pumpji ir noteicošs faktors un nevis pumpji sekotu šļūteņu juridiskam liktenim, bet otrādi; tādēļ, pretēji atbildētājas domām, ar to, ka šļūtenes izrādītos par neapmierinošām, nemaz nav nodibināta atbildētājas tiesība atsāties no pumpju pieņemšanas; 8) ka Tiesu palata varēja atstāt bez sevišķas apspriešanas atbildētājas lūgumu pielaist ekspertīzi un nopratināt viņas uzdotos lieciniekus, jo atbildētāja ar tiem domājusi pierādīt tikai šļūteņu neatiecīgo stāvokli, kādu Tiesu palata pati jau atzinusi par nodibinātu, un uz šā pamata prasību šajā daļā arī atraidījusi; 9) ka tā tad Tiesu palata, apmierinot prasību daļā attiecība uz atbildētājai piegādātiem pumpjiem, nav atbildētājas minētos likumus pār-kāpusi, kadēļ viņas kasācijas sūdzība, kā nepamatota, atraidāma, Senats nolēmj: Kaŗa (apsardzības) ministrijas Bruņošanās pārvaldes pilnvarnieka zv. adv. Seglenieka kasācijas sūdzību, uz CPN 793. p. pamata, atstāt bez ievēribas.

41. 1931. g. 28. februārī. Edes Briedis pilnv. zv. adv. P. Berģa un Pēterā Batraka pilnv. zv. adv. Strausmaņa lūgums atcelt Tiesu palatas lēmumu mir. Jāņa Rinkuļa mantojuma masas nekustama īpašuma pārdošanas lietā. (L. № 135.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senators K. Ozoliņš; referē senators F. Konrādi.

Ievērojot: 1) ka, saskaņā ar CPN 1872. pantu, imobils pārdodams ar alternatīvu nosacījumu paturēt vai dzēst apgrūtinājumu — tikai uz tā hipotekāra lūguma pamata, kuŗa hipoteka tika ingrosēta pirms apgrūtinājuma, ja imobilu pārdod uz šā hipotekāra vai viņa priekšgājēja piedzinuma pamata; 2) ka konkrētā gadījumā Tiesu palata (kā arī apgabaltiesa) gan nepareizi aizrāda, it kā neviens nebūjis lūdzis noturēt izsoli ar minētiem alternatīviem nosacījumiem, jo tādu lūgumu gan izteikusi Emīlija Rinkul, kuŗai par labu uz pārdotām Rinkuļu mājām ieviesta alimantu nodrošināšanas atzīmē; 3) ka pēc pareiza kasācijas sūdzības iesniedzējas Edes Briedis aizrādījuma, šādam lūgumam tomēr nevarēja būt nozīmes, jo Emīlija Rinkul nepieder pie CPN 1872. pantā minētiem hipotekāriem, kuŗiem tiesība lūgt divkāršas izsoles noturēšanu; tādēļ jāatzīst, ka konkrētā gadījumā tādu divkāršu izsoli tiesu izpildītājs izdarījis ar tiešo CPN 1872. panta pārkāpumu; 4) ka, pretēji Tiesu palatas domām, šāda tiesu izpildītāja pielaiستا nepareizība nevar novest pie tā, ka par nelikumīgu būtu atzīstama tikai tiesu izpildītāja rīcība par māju nolikšanu izsolē bez apgrūtinājuma, bet ka mājas apstiprināms tam pircējam, kas mājas nosolījis ar apgrūtinājuma atstāšanu spēkā; 5) ka par pareizu turpretim atzīstams kasācijas sūdzības iesniedzēju uzskats, ka izsoles noturēšana saskaņā ar CPN 1872. pantā paredzēto noteikumu, kad tāda pēc likuma nebija pielaiста, var novest tikai pie izsoles atcelšanas visā visumā; nepareiza divkāršas izsoles nolikšana katrā ziņā varēja iespaidot izsoles rezultātus, jo pircēji, zinādami, ka notiks arī izsole bez apgrūtinājuma paturēšanas, varēja atturēties no piedalīšanās izsolē ar apgrūtinājuma spēka atstāšanu; 6) ka tiesu izpildītāja pielaiستا nepareizība atzīstama par svarīgu priekš konkrētās lietas, kādēļ izsole bija atceļama, lai gan šis atcelšanas jemesls CPN 1180. p. tieši nav paredzēts (Sen. CKD spried. 28./671); 7) ka tā tad Tiesu palata šajā lietā pārkāpusi CPN 1872. p., kādēļ viņas lēmums nav atstājams spēkā, neieļaujoties citu Edes Briedis un Pēteru Betraka kasācijas sūdzībās minēto Tiesu palatas lēmuma atcelšanas jemeslu

pārbaudīšanā, Senats nolēmj: Tiesu palatas 1928. g. 26. septembra lēmumu atcelt CPN 1872. panta pārkāpuma dēļ un lietu nodot Tiesu palatai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

42. 1931. g. 2. jūlijā. Latvijas Mazsaimnieku ekonomiskās sabiedrības pilnv. zv. adv. V. Minkeviča lūgums atcelt Tiesu palatas spriedumu Latvijas Mazsaimnieku ekonomiskās sabiedrības prasībā pret Zemkopības ministriju. (L. № 144.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senators K. Ozoliņš; referē senators F. Konrādi.

Ievērojot: 1) ka Tiesu palatas atzinums, ka depo vekseli dod kreditoram alternatīvu tiesību piedziņ parādu arī pēc vekseliem, atzīstams par pareizu un saskaņošu ar CL 1466. pantu (Sen. CKD 30./713); pretēji kasācijas sūdzības iesniedzējas aizrādījumam, liecinieka Kirre liecība, ka „vekseļa parādu pēc atbildētājas grāmatām prasītāji nav“, minētam Tiesu palatas atzinumam nerunā pretim; ar sacīto atkrit prasītājas paskaidrojumi par to, it kā atbildētāja depo vekselus, kā ķīlu, būtu varējusi izlietot tikai ceļot prasību vispārējā kārtībā un vērsot piedzišanu uz šo ķīlu; 2) ka blankovekselis principā skaitās par sastādītu un iedotu vekseljņēmējiem tajā termiņā, ar kuŗu tas aizpildīts, t. i. konkrētā gadījumā — 1927. g. 30. augustā; tādēļ Veks. lik. 41. (42.) minētais gada termiņš šajā lietā nav nokavēts, jo izpildu uzraksts uz vekseļa taisīts 1927. g. 22. septembrī; 3) ka tomēr jautājuma izšķiršana par to, vai blankas parakstītājiem bijusi tiesība izdot vekseli prasītājas vārdā, atkarājas no tiesībām, kuŗas viņiem bijušas vekseļa faktiskās izdošanas laikā (sal. Lēbers, Tirdzn. tiesību pārskats, 149. § III), t. i. konkrētā lietā 1924. g., kad vekseļa parakstītāji bijuši prasītājas valdes locekļi; ar to atkrit arī prasītājas aizrādījums, ka 1927. g. vekseļa parakstītāji vairs nav bijuši valdes locekļi un, ka aiz šā jemesla vekseli prasītājai neesot saistoši; 4) ka Tiesu palata nav piešķirusi nozīmi tam apstāklim, ka vekseli parakstījuši tikai divi valdes locekļi, konstatējot, ka prasītājas statuti neparedzot un neprasot, ka vekselisaistības sabiedrības vārdā izdodamas tikai ar visu triju (3) valdes locekļu parak-